

B.R.S. Semester - 6 (CBCS) Examination
March/April-2024 (OLD COURSE)
C-22 HORTICULTURE & FORESTRY(CORE-22)

Time: 2:00 Hours

Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેના માંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો. (૧૦)

- 1) ભીંડાની જાતો જુનાગઢ ભીંડા-૨, પૂસા સાવની, પૂસા મખમલી, પરભણી કાંતિ અને ગુજ.હા.ભીંડા-૧, ની સરખામણી કરવા માટે CRD મુજબ લેવાના પ્રયોગમાં દરેક માવજત માટે ચાર પુનઃરચના રાખવાની હોય તો માવજતોની યદ્યથ ફાળવણી કઈ રીતે કરશો તે મુદાસર આકૃતિ સાથે સમજાવી.
- 2) રીંગણાની જાતો ગુજ.હા.રીંગણા-૧, જુનાગઢ લાંબા, સુરતી રવૈયા, ગુજ.ગ્રીન ગોટા અને પૂસા રાઉન્ડ ની સરખામણી કરવા માટે દરેક માવજત માટે ચાર પુનઃરચના રાખી RBD મુજબ લેવાના એક ક્ષેત્રપ્રયોગમાં માવજતની યદ્યથ ફાળવણી કઈ રીતે કરશો તે મુદાસર આકૃતિ સાથે સમજાવો.

પ્રશ્ન-૨ નીચેના માંથી કોઇપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો. (૧૦)

- 1) પ્રાયોગિક એકમોમાં બે દિશા તરફી ચલન હોય ત્યારે કઈ પ્રયોગ રચનાનો ઉપયોગ કરશો? આ પ્રયોગ રચનાના ફાયદા-ગેરફાયદા જણાવી, આ રચના મુજબ છ માવજતની ચકાસણી કરવાની છે તો માવજતોની યદ્યથ ફાળવણી કઈ રીતે કરશો તે ઉદાહરણ દ્વારા આકૃતિ સાથે મુદાસર સમજાવો.
- 2) સંશોધન દરખાસ્ત લખવાની રીત મુદાસર સમજાવો.

પ્રશ્ન-૩ ટ્રેકનોંધ લખો. (કોઇપણ ત્રણ) (૧૫)

- 1) સ્વાતંત્ર્યની માત્રા
- 2) ક્ષેત્રપ્રયોગની મુલાકાત
- 3) શૂન્ય પરિકલ્પના
- 4) “બીવાન્સ હાફ ડ્રીલ રીત” પ્રયોગ રચના
- 5) CRD અને RBD વચ્ચેના તફાવતો

પ્રશ્ન-૪ માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો (કોઇપણ પાંચ) (૧૫)

(દાખલામાં ગણતરી દર્શાવવી આવશ્યક)

- 1) LSD માં જો હારની સંખ્યા=6 હોય તો Column df, Treat df અને Total df શોધો.
- 2) CRD માં Treat SS, અને Error SS શોધવાના સુત્રો લખો.
- 3) RBD માં જો અવલોકનોનો કુલ સરવાળો (GT) = 800, r = 4 અને Error df = 27 હોય તો માવજતની સંખ્યા, સામાન્ય સરેરાશ (GM) અને Total df શોધો.
- 4) CRD માં પુનઃરચનાનું સાર્થકતા પરીક્ષણ થઈ શકાતું નથી? શા માટે?
- 5) એક ક્ષેત્રપ્રયોગમાં 18 મીટર લાંબા ખંડમાં બે હાર વચ્ચેનું અંતર 60 સે.મિ. હોય તેવી કુલ 15 હારો આવેલી છે તો ખંડના કુલ વિસ્તારના ક્ષેત્રફળની ગણતરી કરો.
- 6) સાત માવજત માટે પુનઃરચનાની સંખ્યા સરખી ચાર રાખીને CRD મુજબ લીધેલ પ્રયોગમાં Treat df, Error df અને Total df કેટલી થશે?
- 7) કાંતિક તફાવતની વ્યાખ્યા લખી તે શોધવાનું સૂત્ર લખો.
